TA’LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA O‘QITUVCHINING PEDAGOGIK QOBILIYATI

Sherboyeva Ozoda Ma’rufqul qizi
GDPI, “Boshlang‘ich ta’lim” yo‘nalishi 4-bosqich talabasi

Annotatsiya: Ushbu tezisda ta’lim samaradorligini oshirishda o‘qituvchining pedagogik qobiliyatining ahamiyati, pedagogik mahoratning asosiy jihatlari hamda zamonaviy ta’lim jarayonida o‘qituvchiga qo‘yiladigan talablar yoritilgan. Shuningdek, o‘qituvchining kommunikativ, tashkilotchilik va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish orqali o‘quvchilarning bilim olish faoliyatini samarali tashkil etish masalalari tahlil qilingan.

Kalit so‘zlar: pedagogik qobiliyat, ta’lim samaradorligi, pedagogik mahorat, kommunikativ qobiliyat, ijodkorlik, motivatsiya, o‘qituvchi, zamonaviy ta’lim, interfaol metodlar.

Annotation: in this article, the importance of a teacher’s pedagogical abilities in improving educational effectiveness is discussed. It highlights the main aspects of pedagogical skills and the requirements for teachers in modern education. The paper also analyzes the role of communicative, organizational, and creative abilities in effectively organizing students’ learning activities.

Keywords: pedagogical ability, educational effectiveness, pedagogical skills, communication skills, creativity, motivation, teacher, modern education, interactive methods.

Аннотация: в данной статье рассматривается значение педагогических способностей учителя в повышении эффективности образования. Освещаются основные аспекты педагогического мастерства и современные требования к личности учителя. Также анализируются коммуникативные, организаторские и творческие способности педагога в организации эффективного учебного процесса.

Ключевые слова: педагогические способности, эффективность образования, педагогическое мастерство, коммуникативные способности, творчество, мотивация, учитель, современное образование, интерактивные методы.

Bugungi kunda ta’lim tizimida amalga oshirilayotgan islohotlar o‘qituvchidan yuqori darajadagi bilim, malaka va pedagogik qobiliyatni talab qilmoqda. Ta’lim samaradorligi ko‘p jihatdan o‘qituvchining darsni tashkil etish mahorati, o‘quvchilar

bilan muloqoti hamda zamonaviy metodlardan foydalana olishiga bog‘liqdir. Chunki o‘qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki yosh avlodni tarbiyalovchi, ularni mustaqil fikrlashga yo‘naltiruvchi shaxs hisoblanadi.

Pedagogik qobiliyat o‘qituvchining ta’lim-tarbiya jarayonini samarali tashkil etish, o‘quvchilar bilan ishlash, ularning qiziqishi va ehtiyojlarini anglay olish kabi muhim sifatlarini o‘z ichiga oladi. Pedagogik qobiliyatga ega bo‘lgan o‘qituvchi o‘quvchilarda bilim olishga qiziqish uyg‘ota oladi, dars jarayonini jonli va mazmunli tashkil qiladi. Natijada ta’lim samaradorligi oshadi. O‘qituvchining eng muhim pedagogik qobiliyatlaridan biri kommunikativ qobiliyatdir. Bu qobiliyat orqali o‘qituvchi o‘quvchilar bilan samimiy va erkin muloqot o‘rnatadi. Dars davomida o‘quvchilarning fikrini tinglash, ularni rag‘batlantirish, savollariga to‘g‘ri javob berish ta’lim sifatini oshirishga xizmat qiladi. Ayniqsa, boshlang‘ich ta’limda o‘qituvchining mehribonligi, sabr-toqati va nutq madaniyati muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, tashkilotchilik qobiliyati ham pedagogik faoliyatning ajralmas qismidir. O‘qituvchi dars vaqtini to‘g‘ri taqsimlay olishi, o‘quvchilar faoliyatini boshqarishi va sinfda intizomni saqlashi zarur. Yaxshi tashkil etilgan dars o‘quvchilarning faolligini oshiradi hamda mavzuni oson o‘zlashtirishga yordam beradi. Ta’lim samaradorligini oshirishda o‘qituvchining ijodkorligi ham katta rol o‘ynaydi. Zamonaviy pedagog interfaol metodlar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va innovatsion usullardan foydalangan holda darslarni qiziqarli tashkil etishi kerak. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “BBB”, “Insert”, “Rolli o‘yin” kabi metodlar o‘quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi va darsdagi faolligini oshiradi. Pedagogik qobiliyatni rivojlantirish doimiy o‘rganish va o‘z ustida ishlashni talab etadi. O‘qituvchi yangi pedagogik texnologiyalarni o‘rganib borishi, malaka oshirish kurslarida qatnashishi hamda tajribali ustozlar faoliyatidan samarali foydalanishi zarur. Bu esa ta’lim sifati va samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, ta’lim samaradorligini oshirishda o‘qituvchining pedagogik qobiliyati muhim omillardan biri hisoblanadi. Pedagogik qobiliyatga ega o‘qituvchi darsni samarali tashkil etadi, o‘quvchilarda bilim olishga qiziqish uyg‘otadi va ularning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi. Kommunikativ, tashkilotchilik va ijodiy qobiliyatlarning uyg‘unligi o‘quv jarayonining sifatini oshiradi. Shuning uchun har bir o‘qituvchi o‘z pedagogik mahoratini muntazam ravishda rivojlantirib borishi lozim. Bu esa kelajakda bilimli, tafakkuri keng va barkamol avlodni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – Toshkent.

2. Azizxo‘jayeva N.N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2010.

3. Ishmuhamedov R. Innovatsion pedagogik texnologiyalar. – Toshkent, 2020.

4. Tolipov O‘., Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalarning tatbiqiy asoslari. – Toshkent.

5. Ziyonet ta’lim portali. https://ziyonet.uz

6. O‘zbekiston Milliy kutubxonasi elektron manbalari. https://natlib.uz